

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirje

9.7.2025

VN/19873/2023
VN/19873/2023-SM-41

Oikeusministeriö

Oikeusministeriö 28.5.2025; VN/19873/2023

Poliisiosaston lausunto syyteneuvottelun käyttöalan laajentamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa syyteneuvottelun käyttöalan laajentamista koskevasta työryhmän mietinnöstä.

Syyteneuvottelujärjestelmässä rikoksesta epäilty tai vastaaja saa teon tunnustamalla lievennystä rangaistukseensa. Tunnustetun rikoksen rangaistuksen huojennuksen lisäksi järjestelmän nojalla on mahdollista luopua entistä laajemmin viranomaistoimenpiteistä tunnustuksen perusteella, ellei tärkeä yleinen tai yksityinen etu muuta vaadi.

Syyteneuvottelun soveltamisalassa oleviin rikoksiin lisätään törkeä huumausainerikos, tärkeä ryöstö ja törkeä ihmiskauppa. Seuraamusten osalta neuvotella voisi myös yhteisösakosta, liiketoimintakiellostä ja rikoshyödyistä tilanteessa, jossa syyttäjän vaatimus rikoshyödyn määrästä ylittää asianomistajan vahingonkorvausvaatimuksen. Viranomaisille asetetaan myös selkeämpi velvollisuus arvioida syyteneuvottelun edellytyksiä yksittäistapauksessa jne.

Työryhmän tavoitteena oli selvittää ja esittää ratkaisuja syyteneuvottelun tehostamiseksi ja käyttöalan laajentamiseksi sekä muiksi syyteneuvottelua koskevan lainsäädännön muutostarpeiksi ottaen huomioon oikeusturva ja perusoikeudet. Työryhmän tuli ottaa erityisesti huomioon haasteet ja kehittämisehdotukset, joita on havaittu ja esitetty aikaisemmissa syyteneuvottelua koskevissa selvityksissä.

Poliisiosaston lausunto:

Yleistä

Sisäministeriön poliisiosaston edustaja ja Poliisihallituksen edustaja ovat osallistuneet työryhmän mietinnön valmisteluun. Poliisiosaston lausunnossa on pyritty käyttämään samoja väliotsikoita, joita lausuntopyynnössä on käytetty.

Työryhmän asetuspäätöstä muutettiin kesken työryhmätyön. Tässä yhteydessä sovittiin, että tulevaan lausuntopyyntöön voidaan laittaa liitteeksi syyteneuvottelutyöryhmän alkuperäinen esitys. Tätä esitystä on myös pyydetty kommentoimaan.

Poliisiosasto pitää työryhmän varsinaista esitystä yleisesti kannatettavana. Syyteneuvottelutyöryhmän alkuperäisen esitys (lausuntopyynnön liite) olisi rikosprosessissa kuitenkin voinut olla vaikuttavuudeltaan merkittävämpi.

Syyteneuvottelua koskeva asiakokonaisuus on ollut esillä myös oikeusministeriön asettamassa rikosprosessin sujuvoittamista koskevassa työryhmässä. Työryhmän muistiossa (2023/16); Syyteneuvottelujärjestelmän tavoitteena on nopeuttaa laajoissa ja vaativissa asioissa rikosprosessimenettelyä siten, että tehostuneen viranomaistoiminnan tuloksena resursseja voidaan kohdentaa

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

tarkoituksenmukaisemmin. Resurssien säästö syntyy esitutkinnaissa tutkintatoimenpiteiden vähentymisestä ja tutkinta-ajan lyhentymisestä. Esitutkinnaissa annettu tunnustus tehostaa myös myöhempää pääkäsittelyä, jossa näytön esittämisen tarve vähenee olennaisesti tai poistuu kokonaan. Tunnustus lyhentää syyteharkinta-aikaa ja tuomioistuinkäsittelyä ja vaikuttaa siten myös rikosprosessista aiheutuviin kustannuksiin.

Rikosprosessin sujuvoittamista koskeva työryhmä suositti, että syyteneuvottelun käyttöä tulisi lisätä soveltamisalan laajentamista nostamalla menettelyn kohteena olevan teon enimmäisrangaistusta nykyisestä 6 vuodesta 10 vuoteen.

Työryhmän asettamispäätöksen muutokset

Oikeusministeriö asetti 12.9.2023 työryhmän valmistelemaan ehdotuksen syyteneuvottelun käyttöalan laajentamiseksi. Työryhmän asettamispäätöksen muutoksessa 18.11.2024 täsmennettiin tehtävänantoa seuraavasti: 1. Syyteneuvottelun soveltamisrajaus, jonka mukaan syyteneuvottelun kohteena ei voi olla epäilty rikos, josta säädetty ankarampi rangaistus kuin kuusi vuotta vankeutta, tulee säilyttää nykyisäntelyn mukaisena. Poikkeuksena ovat törkeät huumausainerikokset, minkä lisäksi työryhmä voi arvioida muita yksittäisiä rikosnimikekohtaisia laajennuksia, jos niitä erityisestä syystä pidetään perusteltuna; 2. Syyteneuvottelun soveltamisrajaus, jonka mukaan syyteneuvottelun kohteena eivät voi olla rikoslain (39/1889) 20 luvun 1, 3-5, 9, 14, 16, 18:ssä tai 21 luvun 4, 5, 6 a ja 7-15 §:ssä tarkoitetut rikokset, tulee säilyttää nykyisäntelyn mukaisena; 3. Asianomistajan suostumus syyteneuvottelun edellytyksenä tulee säilyttää nykyisäntelyn mukaisena. Tästä voidaan kuitenkin poiketa sellaisten rikosten osalta, joissa on suuri määrä asianomistajia. Työryhmä voi myös arvioida suostumusedellytysten poistamista yksittäisissä rikoslajeista kuten talousrikoksissa; 4. Työryhmän tulee erityisesti arvioida mahdollisuuksia velvoittaa syyttäjä selvittämään syyteneuvottelun edellytyksiä sekä mahdollisuuksia menettelyn yksinkertaistamiseksi, jotta siitä saadaan mahdollisimman houkutteleva lainsoveltajan näkökulmasta. Työryhmän tulee tunnistaa tekijät, miksi syyteneuvottelun käyttö on vähäistä ja sen pohjalta etsiä ratkaisuja käytön laajentamiseen voimassa olevan lainsäädännön ja asettamispäätöksessä tehtyjen täsmennysten rajoissa; 5. Työryhmä voi tehtävänannon muutoksesta huolimatta tuoda tarvittaessa erillisessä muistiossa esiin työryhmän aiemman vaiheen aikana jo pohtimia ratkaisuja tai vaihtoehtoisia toteuttamistapoja, jotka eivät ole asettamispäätöksessä mainittujen rajoitusten mukaisia.

Työryhmän alkuperäisessä toimeksiannossa ei rajoitettu syyteneuvottelun mahdollista käyttöalaa. Työryhmä olisikin ehdottanut käyttöalan laajentamista kaikkiin rikoksiin (pois lukien elinkautiset vankeusrangaistukset). Tämä esitys olisi ollut varsin rohkea, mutta se olisi todennäköisesti voinut olla vaikutuksiltaan huomattavasti merkityksellisempi kuin asettamispäätöksen muutoksen jälkeinen työryhmän tuottama versio syyteneuvottelun käyttöalan laajentamisesta. Ehdotus olisi ollut tarpeellinen ja siitä olisivat voineet oikeasti hyötyä myös monien rikosten asianomistajat.

Seksuaalirikokset ja syyteneuvottelu saattavat jakaa mielipiteitä. Tulisi kuitenkin ymmärtää, että tällaisen rikoksen kohteeksi joutuneen aikuisen henkilön piina jatkuu useita vuosia, kun asioihin haetaan muutoksenhakua ylemmältä oikeusasteelta. Tekijän tunnustama rikos olisi voinut vähentää asianomistajan henkisiä kärsimyksiä, kun asia olisi tullut nopeammin päätökseen. Seksuaalirikoksia ei olisi pitänyt tästä syystä karsia pois syyteneuvottelusta.

Internet ja sen kautta tehtävät rikokset ovat muuttaneet yksittäisten rikosten asianomistajien määriä joistakin kymmenistä jopa tuhansiin. Asianomistajan vahva asema rikosprosessissa voi siten aiheuttaa esitutkinnaissa ja syyteneuvotteluissa ongelmia. Tietoverkkoavusteisissa petoksissa yksittäisessä rikosjutussa voi olla satoja tai jopa tuhansia asianomistajia. Heitä kaikkia on esitutkinnaissa kontaktoitava ja selvitettävä vaatimukset. Yhteiskunnallisen edun tulisi mennä syyteneuvottelussa yksittäisten asianomistajien edun edelle ja mahdollistaa syyteneuvottelu.

Nykytila

Nykylainsäädännössä on vielä käytössä esitutkinna aikainen tunnustamismenettely ja syyteharkinnan aikainen syyteneuvottelu. Tunnustamismenettelyprosessi on koettu monimutkaiseksi ja käytännössä hankalaksi kaikkien prosessiin osallistuneiden osalta. Tunnustamismenettelyä/syyteneuvottelua on tapauskohtaisesti kuitenkin erityisesti talousrikospuolella jonkin verran yritetty soveltaa. Soveltaminen on johtanut siihen, että poliisi on suorittanut esitutkintaa syyttäjän edellyttämälle tasolle tai suorittanut esitutkinna kokonaan valmiiksi, ennen kuin on ryhdytty ns. syyteneuvotteluun. Käytäntö on johtanut siihen, ettei poliisi ole saanut itselleen merkittäviä prosessihyötyjä resurssisäästöinä kummastakaan käytössä olleesta menettelystä. Kustannussäästöt ovat pitkälti painottuneet syyttäjä- ja tuomioistuintyöhön.

Tunnustamisoikeudenkäyntejä on vuositasolla ollut verrattain vähäinen määrä, ja ne ovat painottuneet hyvin pitkälle talousrikosasioihin.

Velvollisuus arvioida syyteneuvottelun edellytyksiä

Esityksessä ehdotetaan esitutkintaviranomaisille ja syyttäjälle velvollisuutta harkita syyteneuvottelun mahdollisuutta ja edellytyksiä jokaisessa tutkittavana olevassa rikosasiassa, kun syyteneuvottelun mahdolliset edellytykset täyttyvät.

Syyteneuvotteluiden lisäämistä rikosprosessissa pyritään nyt edistämään lainsäädännöllisin keinoin. Asiasta säätäminen on selkeä tahtotilan muutos viranomaismenettelyyn. Rikosprosessin sujuvoittamiseksi on pyrittävä löytämään erilaisia keinoja. Syyteneuvottelu voisi tuoda tietynlaisten asioiden käsittelyyn merkittävää joustoa.

Poliisissa mahdollinen syyteneuvottelun edellytysten arviointi olisi hyvä liittää juttujen esikäsittelyvaiheeseen (käytännössä tämä voi nyt toteutua vain talousrikosjutuissa). Tällöin prosessiekonomisesti voitaisiin saavuttaa paras tulos koko rikosprosessin kannalta.

Asianomistajaa ja epäiltyä olisi hyvä informoida mahdollisesta syyteneuvottelusta ennen kuin heitä kuullaan asiassa. Ennakoilmoituksen avulla heille jäisi aikaa pohtia asiaa ja erityisesti epäillylle olisi mahdollisuus keskustella syyteneuvottelusta avustajan kanssa ennakoon.

Tutkinnanjohtaja syyttäjäyhteistyö tulee olemaan sitä tärkeämmässä roolissa, mitä aikaisemmassa vaiheessa esitutkintaa syyteneuvottelu voidaan käynnistää. Tutkinnanjohtajan ja syyttäjän on yhdessä katsottava, mihin asioihin tuomioesityksessä viitataan ja mitä materiaalia sen liitteeksi voidaan laittaa ilman, että vaarannetaan esitutkinnan mahdollista jatkoa (epäillyllä on oikeus tutustua tuomioesityksen liitteenä olevaan esitutkintamateriaaliin). Esitutkintaviranomaisen on aina varauduttava siihen, että syyteneuvottelu voi myös kariutua. Esitutkinnan tutkinnanjohtajalla on tällöin velvollisuus saattaa esitutkinta asiassa loppuun.

Ilmoitukset asianosaisten oikeuksista

Esityksessä ehdotetaan, että esitutkintalain epäillyn oikeuksia koskevaan ilmoitukseen lisättäisiin maininta syyteneuvottelusta. Vastaava lisäys tehtäisiin asianomistajan oikeuksia koskevaan ilmoitukseen.

Ehdotettuja muutoksia on pidettävä kannatettavina, kun syyteneuvottelun käyttöä halutaan lisätä.

Tulisiko ehdotuksen mukainen toimenpide rajata kuitenkin vain niihin juttuihin, joihin syyteneuvottelu soveltuu. Muutoin on vaarana, että asiaa joudutaan käsittelemään tavalla tai toisella jokaisen kuultavan kanssa. Esitutkintaprosessia ei pidä kuormittaa asioilla, joista ei ole prosessissa hyötyä. Toistuvat ja turhat toimenpiteet aiheuttavat vain ylimääräisiä kuluja.

Syyteneuvottelun kohteena olevat rikokset

Esityksessä ehdotetaan, että syyteneuvottelun käyttöalaa laajennetaan työryhmän tehtävänannon rajoissa uusiin rikoksiin kuten törkeä huumausainerikos, törkeä ihmiskauppa ja törkeä ryöstö.

Erityisesti vakavien rikosten esitutkinnassa on aina varmistuttava vastuun kohdentumisesta oikeisiin henkilöihin. Esitutkintaa on siis suoritettava riittävän pitkälle, ennen kuin syyteneuvottelua voitaisiin oikeasti aloittaa. Missä määrin ko. rikosten osalta syyteneuvottelu tulee tuottamaan prosessuaalista hyötyä esitutkintaviranomaisille tulee nähtäväksi vasta käytännön työn kautta. Käynnistetty syyteneuvottelu voi kuitenkin tuottaa hyötyä muuhun rikosprosessiin.

Todennäköisesti jatkossakin enemmistö syyteneuvotteluun ohjautuvista rikoksista tulee olemaan erilaisia talousrikoksia. Talousrikoksissa näyttö rikoksesta perustuu pitkälti olemassa oleviin asiakirjoihin, joiden olemassaolosta myös epäilty on tietoinen. Lähtökohta syyteneuvotteluihin on siis olemassa. Tällaisten juttujen poiminta talousrikosyksiköissä ja niiden ohjaaminen mahdolliseen syyteneuvotteluun ei liene viranomaisilla ongelmallista.

Syyteneuvottelukäytön rajausta vain tiettyjen edellä mainittujen rikosten käyttöalaan ei voida pitää kovin tasapuolisena ja oikeudenmukaisena ratkaisuna.

Yhteisösakosta neuvottelu

Esityksessä ehdotetaan, että myös yhteisösakko kuuluisi syyteneuvoteltaviin asioihin.

Jatkossa myös oikeushenkilöt voisivat hyötyä syyteneuvottelusta, jos ne pyrkivät myötävaikuttamaan epäiltyä olevan rikoksen selvittämiseen taikka estämään tai poistamaan rikoksen vaikutuksia.

Esitys edistää oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden yhdenvertaista kohtelua rikosproses-
sissa.

Liiketoimintakiellosta neuvottelu

Esityksessä ehdotetaan, että myös liiketoimintakielto sisältyisi syyteneuvotteluun. Tämä, kuten edellä yhteisösakko, voivat olla tietyissä syyteneuvottelun kohteena olevissa asioissa epäiltyjen kan-
nalta kynnyskysymyksiä siinä, lähdetäänkö neuvottelemaan. Syyttäjällä tulee olla toimivaltaa harkita
ja esittää niin yhteisösakon määrään kuin liiketoimintakiellon pituuteen alennusta, mikäli vastaaja-
taho on pyrkinyt omalla toiminnallaan myötävaikuttamaan rikoksen selvittämiseen jne.

Rikoshyödyistä neuvottelu, kun se liittyy asianomistajan vahingonkorvausvaatimukseen

Esityksessä ehdotetaan, että rikoshyödyistä voisi neuvotella tilanteessa, jossa epäilty tai vastaaja on
saavuttanut sovinnon asianomistajan kanssa vahingonkorvauksen määrästä, mutta syyttäjä katsoo
vahingon olevan sovittua suurempi.

Rikoshyöty on lain mukaan tuomittava valtiolle, mutta on olemassa tilanteita, joissa asianosaisten
välinen sopimus voi tuottaa paremman / oikeudenmukaisen ratkaisun. Syyttäjän ja tutkinnanjohtajan
tulee varmistua siitä, ettei rikoksen tekijä saa itselleen kuitenkaan asiassa rikoshyötyä. Tällaisia jut-
tuja tuskin valikoituisi syyteneuvotteluun.

Esitystä on pidettävä kannatettavana

Syyteneuvottelu muutoksenhakuasteessa

Esityksen mukaan syyteneuvottelua voitaisiin käyttää vielä muutoksenhakuasteessakin. Monimutkai-
sen ja ison jutun käsittely voi viedä huomattavan paljon aikaa, joten tällainenkin mahdollisuus on
pidettävä syyteneuvottelussa mukana. Rikosprosessi olisi tuolloin kuitenkin jo lähes loppusuoralla,
joten syyttäjän ei tuomioesityksessä tulisi lähteä tarjoamaan enää kovin suuria tuomioalennuksia
tunnustamisesta. Muutoin koko syyteneuvotteluprosessi tulee käytössä kokemaan inflaation.

Muutoksenhakuasteessa hakeutuminen syyteneuvotteluun viestittäisi vastaajan pyrkimystä välttää
ehdoton vankeusrangaistus.

Syyteneuvotteluun muutoksenhakuasteessa tulisikin suhtautua varauksellisesti.

Seuraamuskanannojen informatiivisuus

Esityksessä ehdotetaan, että syyttäjän laatimassa tuomioesityksessä ja tunnustamisoikeudenkäyn-
nin päätteeksi laaditussa tuomiossa tulisi aina ilmoittaa seuraamuskananno, josta ilmenisi seuraa-
muksen laji ja määrä. Tapauksessa vaadittavan seuraamuksen laji ja määrä tulisi ilmoittaa ensinnä-
kin sen osalta, mitä syyteneuvottelun perusteella asiassa tulisi tuomita tai tuomitaan. Lisäksi tulisi
ilmoittaa, mitä asiassa olisi lajilta ja määrältä vaadittu tai tuomittu ilman syyteneuvottelua. Tuomiossa
tulisi lisäksi ilmoittaa, mitä syyttäjä on tuomioesityksessä vaatinut ja mitä syyttäjä on ilmoittanut vaa-
timukseksi ilman tuomioesitystä. Tämä koskee kaikkia seuraamuksia, jotka ovat olleet asiassa syy-
teneuvottelun kohteena. Näitä voivat olla sakko- tai vankeusrangaistuksen lisäksi yhteisösakko, liike-
toimintakielto ja rikoshyötyä koskeva menettämisseuraamus.

On selvää, että edellä olevien asioiden kirjaaminen tulee viemään syyttäjältä jonkin verran resurs-
seja. Esityksen mukainen menettely voi kuitenkin lisätä syyttäjätöiminnan läpinäkyvyyttä ja luo us-
kottavuutta syyteneuvottelua kohtaan. Siksi seuraamuskanannojen informatiivisuus voi omalta
osaltaan olla lisäämässä syyteneuvottelujen käyttöä pitkällä aikavälillä.

Tunnistamisoikeudenkäynnin määräaika

Esityksessä ehdotetaan tunnustamisoikeudenkäynnin määräaika pidennettäväksi 30 päivästä 60
päivään.

Lainsäädännössä on useita 30 päivän määräaikoja, joten pidennystä voidaan pitää perusteltuna,
jotta kaikkia asioita ei pidetä kiireellisinä.

Syyteneuvotteluprosessin epäillyn, asianomistajan ja viranomaisten kannalta on tärkeää, että tun-
nustamisoikeudenkäynti pidetään kuitenkin tietyn aikarajan sisällä. Vireillä oleva asia tulee saada
päätökseen kohtuullisen ajan sisällä, jolloin prosessiin liittyvä aikahyöty saadaan näkyviin. Tämä voi
olla myös yhdenlainen kannustin syyteneuvottelun käyttöön.

Esitutinnan mukainen tunnustamismenettely

Esityksessä ehdotetaan, että esitutkintalain mukaisesta tunnustamismenettelystä luovutaan. Asiaa on käsitelty tässä lausunnossa kohdassa nykytila.

Esitystä on pidettävä kannatettavana.

Taloudellisten vaikutusten arviointi

Työryhmän asettamispäätöstä muutettiin kesken työryhmytyön. Asettamispäätöksen muutoksella rajattiin merkittävästi syyteneuvottelun tulevaisuuden käyttöalaa ja siinä potentiaalisesti käsiteltävien juttujen määrää.

Huumausainerikoksissa ei ole asianomistajaa, jolloin yksittäisten juttujen tunnustaminen voisi olla tekijän kannalta hyödyllistä. Tätä kautta voi siis tulla jonkin verran uusia asioita käsiteltäväksi syyteneuvotteluun.

Syyteneuvottelun pääkäyttöala tulee todennäköisesti olemaan talousrikospuolen asioissa. Talousrikospuolella syyteneuvotteluun soveltuvia juttuja on paljon. Uuden prosessin opettelussa tulee mennään jonkin aikaa ja siksi olisi tärkeää, että voitaisiin ainakin aluksi käyttää pienempiäkin juttuja. Kokemuksen karttuessa talousrikospuolella syyteneuvotteluun soveltuvia juttuja voisi olla nopeasti satoja vuodessa. Ko. määrillä olisi jo selkeitä vaikutuksia viranomaisten työmäärään. Talousrikostutkinnassa on kuitenkin tekemättömiä juttuja huomattava määrä jonossa, joten mahdolliset säästöt kulutettaisiin jonossa olevien asioiden tutkintaan.

Millaisia viranomaisvaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

Työryhmytyön alettua poliisi ja syyttäjät pilotoivat nykyistä tunnustamismenettelyä/syyteneuvottelua. Tarkoituksena oli kerätä olemassa olevasta lainsäädännöstä ja prosesseista käytännön tietoa työryhmän käyttöön. Pilotointi toteutettiin eri puolilla Suomea kuuden poliisilaitoksen alueella. Poliisilaitosten talousrikosyksiköissä pyrittiin löytämään pilottiin erityisesti sellaisia yksinkertaisia asioita, joista voitaisiin käynnistää esitutinnan aikainen tunnustamismenettely kokemuksen kartoittamiseksi. Pilotin yksi tärkeimmistä huomioista oli, että esitutinnan aikana tuli kontaktoida epäiltyä useita kertoja ennen kuin asiassa päästiin etenemään. Vastaavanlaista menettelyä esitutkinnassa ei todennäköisesti voida jatkossa juttumäärien vuoksi ryhtyä tekemään.

Syyteneuvottelun käytön arviointi esitutkinnassa tulee edellyttämään prosessimuutosta esitutkintaviranomaisten esikäsittelytoimintaan. Soveltuvat jutut tulee tunnistaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Kokeilujen kautta viranomaisten osaaminen lisääntyy ja syyteneuvottelu tulee osaksi viranomaistoimintaa.

Syyttäjien ja tutkinnanjohtajien koulutus tulee olemaan varsin merkityksellinen asia, jotta syyteneuvottelu voidaan jalkauttaa käytäntöön. Järjestettävään koulutukseen tai koulutuksiin tulisi ottaa mukaan myös oikeudenkäyntiavustajat (asianajajat ja lupalakimiehet) ainakin yleisten asioiden osalta. Yhteinen koulutus selkeyttäisi prosessissa asioimista.

Poliisin ja syyttäjän osalta koulutuksen avulla tulisi varmistaa, että juttujen arvioinnit ja olemassa olevat käytänteet olisivat samanlaisia eri puolella Suomea.

Minkälaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia esityksellä arvioidaan olevan

Asiasta tulisi säädöksen voimaan tullessa tiedottaa laajasti. Esitys tulee varmasti aiheuttamaan yhteiskunnallista keskustelua, mutta samalla tietoisuus uudistuksesta leviäisi paremmin.

Syyteneuvottelun käytön lisääntymisen kannalta ratkaisevinta on, miten epäilty ja heidän avustajansa kokevat asian. Epäiltyjen tulisi olla myös itse aktiivisia käyttämään syyteneuvottelua. Nykyisin esitutkinnassa epäilty lähtökohtaisesti kiistävät syyllisyytensä, ja rikosprosessissa pyritään käyttämään kaikki muutoksenhakumahdollisuudet.

Onko jokin muu tapa, jolla esityksen tavoitteet voitaisiin toteuttaa

Ehdotetussa syyteneuvottelussa epäilty kertoo vain omista rikoksistaan eikä hänen tarvitse toimia todistajana oikeudenkäynnissä. Joissakin maissa erityisesti vakavien rikosten tutkinnassa voi saada alennusta omasta tuomiostaan, kun toimii todistajana esimerkiksi organisaatiorikollisuuden tutkinnassa. Kyseisen kaltaista menettelyä tai prosessia ei nyt ehdotetussa syyteneuvottelussa ole olemassa. Syyteneuvotteluun osallistuva ei toimi syyttäjän todistajana. Pitäisikö Suomessakin harkita prosessimuutosta myös siten, että syyteneuvotteluun osallistuva voisi toimia syyttäjän todistajana.

Esityksessä lähdetään siitä, että tunnustamismenettelyyn soveltuvista jutuista tulee saada merkittävää prosessiekonomista hyötyä rikosprosessiin. Laajempi soveltamisala olisi voinut tuoda isompia prosessihyötyjä. Prosessihyötyä voitaisiin saada pienemmistäkin jutuista ja se voisi olla potentiaalinen vaihtoehto esitutinnan aikaiselle rajoittamiselle.

Jatkossakaan syyteneuvotteluun ei siis vietäisi prosessiekonomisista syistä yksittäisiä pienempiä rikoksia, mutta sen sijaan sarjarikoksissa syyteneuvottelu voisi olla hyödyllistä.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Juha Tuovinen

Jakelu

OM Oikeusministeriö

Tiedoksi

OM KRO Rikosprosessi, Sofia Söderholm

VN/19873/2023-SM-41

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: